

23.10.2017

ASIA

PÄÄTÖS YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELYN SOVELTAMISESTA, HEVOSSELÄN TUULIVOIMAPUISTO, TERVOLA

HANKKEESTA VASTAAVA

**TuuliWatti Oy
c/o ST1 Oy
PL 100
00831 HELSINKI**

ASIAN VIREILLETULO

TuuliWatti Oy on 22.9.2017 pyytänyt Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä edellyttääkö Hevoselän tuulivoimapuistohanke Tervolan kunnassa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA). Tuuliwatti Oy konsulttinaan FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy on toimittanut Lapin ELY-keskukselle YVA-lain 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta. Lapin ELY-keskus on YVAL 11 §:n nojalla toimivaltainen viranomainen ratkaisemaan arviointimenettelyn soveltamista koskevan kysymyksen nyt kyseessä olevassa tapauksessa.

ASIAN KÄSITTELY

Lapin ELY-keskus on 16.5.2014 tehnyt päätöksen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta Hevoselän alueelle. Tuolloin kyse oli kahdeksan (8) teholtaan 3-3,5 MW:n ja tornikorkeudeltaan 140-150 metrin tuulivoimalayksikön rakentamisesta. ELY-keskus päätti tuolloin, ettei Tervolan Hevoselän tuulivoimapuistohankkeeseen sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Hanketta on nyt pienennetty kahdella voimalalla, kahdeksasta kuuteen. Voimaloiden kokonaiskorkeutta on kasvatettu noin 20 metriä siten, että voimaloiden maksimikorkeus on 250 metriä maanpinnasta. Yksittäisten voimaloiden enimmäistehoa on kasvatettu 3,5 MW:sta 4,75 MW:iin ja puiston enimmäiskokonaistehoa 28 MW:sta 28,5 MW:iin.

Alueella on vireillä maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n mukaisen tuulivoimayleiskaavan laatiminen. Huomioon ottaen tuulivoimayleiskaavan laadinnan yhteydessä tähän mennessä ja aikaisemman YVA-tarveharkinnan yhteydessä 30.4.2014 pidetyssä viranomaisneuvottelussa esiin tulleet viranomaisten kannat, on Lapin ELY-keskus on katsonut viranomaisneuvottelun pitämisen uuden harkinnan yhteydessä ilmeisen tarpeettomaksi.

Lapin ELY-keskus on ennen päätöksentekoa kuullut hankevastaavaa, Tervolan kuntaa, sekä ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastualueen, liikenne ja infrastruktuuri -vastualueen ja elinkeinot, työvoima ja osaaminen -vastualueen asiantuntijoita. Hankevastaava katsoo, ettei hanke aiheuta merkittäviä ympäristövaikutuksia eikä siten edellytä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

LAPIN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Päätös

Lapin ELY-keskus päättää, että Tervolan Hevosselän tuulivoimapuistohankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Hankkeesta vastaavan on YVA-lain 31 §:n mukaisesti oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista hanketta toteuttaessaan. Hankkeen ja sen ympäristövaikutusten kuvaus sekä asian käsittely ja ELY-keskuksen ratkaisun perustelut on esitetty seuraavissa kappaleissa.

Tämä päätös ja esitetyt harkintaperusteet eivät poista mahdollista luonnonsuojelulain 65 §:n mukaista Natura-arvioinnin tarvetta. Natura-arviointivollisuuden selvittäminen (tarveharkinta) tulee tehdä Hevosselän tuulivoimapuiston yleiskaavaa laadittaessa. Selvityksen perusteella todetaan, tuleeko luonnonsuojelulain 65 §:n mukainen Natura-arviointi ja siihen liittyvä lausuntomenettely tehdä.

HANKKEESTA VASTAAVAN TOIMITTAMAT TIEDOT HANKKEESTA

Yleiskuvaus

TuuliWatti Oy suunnittelee maksimissaan kuuden tuulivoimalaitoksen rakentamista Tervolan kuntaan Hevosselän alueelle. Tuulivoimalaitokset ovat teholtaan noin 3–4,75 MW siten että puiston yhteenlaskettu teho on yhteensä enintään 28,5 MW:n. Voimaloiden maksimikorkeus on 250 metriä maanpinnasta.

Hevosselän tuulivoimapuiston alueella voimalat yhdistetään toisiinsa 20 kV maakaapelilla. Tuulivoimapuiston sähköverkkoliityntä on alustavasti suunniteltu toteutettavaksi 20–35 kV -maakaapelilla. Reitti kulkee kaava-alueelta lounaaseen pääasiassa teiden varsilla reittiä Siiviläniemenaavantie–Alaniementie–Kivalontie–Pykäläntie päättyen TuuliWatti Oy:n Hoikkasuo–Taivalkoski 110 kV –linjan varteen rakennettavalle uudelle sähköasemalle. Reitin pituus on noin 25,9 km. Sähkönsiirtosuunnitelmat tarkentuvat hankesuunnittelun edetessä.

Hankkeen sijainti ja hankkeen vaikutusalueen kaavoitus

Hevosselän tuulivoimapuiston hankealue sijoittuu Tervolan kunnan kaakkoisosiin noin 20 km Tervolan keskustaajamasta kaakkoon. Simoon on matkaa noin 34 km, Kemiin noin 35 km, Rovaniemelle noin 57 km ja Renualle noin 56 km. Hankealue rajautuu Simon ja Keminmaan kunnanrajaan. Hevosselkään kuljetaan seututieltä 923 Arppeentietä pitkin. Kaava-alueella on metsäautotie. Hankealue sijoittuu pääosin yksityisten maanomistajien maille.

Hankealue sijaitsee Länsi-Lapin maakuntakaavan mukaisella maa- ja metsätalousvaltaisella alueella (M 4508). Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätaloustalouteen tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta ja luonnetta muuttamatta myös muihin tarkoituksiin. Hevosselän hankealue on osoitettu tv1-merkinnällä tuulivoimantuotannon suunnitteluun soveltuvaksi alueeksi (tv1 2375). Merkintää koskee suunnittelumääräys, jonka mukaan tuulivoimalat tulee sijoittaa keskitetysti usean tuulivoimalan muo-

dostamiin ryhmiin ja niin lähelle toisiaan kuin se energiatuotannon taloudellisuus huomioiden on mahdollista. Poronhoitoalueella alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset. Lisäksi kyseiselle Palokivalo-Sarvijärvenaapa tv1 2375 -alueelle on maakuntakaavassa annettu kohdekohtainen määräys, jonka mukaan tuulivoimaloiden suunnittelussa tulee selvittää alueen pesimälinnusto ja lintujen muuttoreitit sekä arvioida yhteisvaikutukset jo toteutuneiden tuulivoimahankkeiden kanssa ja pyrittävä lieventämään haitallisia vaikutuksia. Hankealueen läpi on maakuntakaavassa merkitty kulkevaksi moottorikelkkareitti. Hankealue sijoittuu maakuntakaavassa myös kaivostoiminnan kehittämisen vyöhykkeeseen (ek).

Hankealueella on vireillä tuulivoimayleiskaavan laatiminen (MRL 77 a §). Kaavan valmisteluaineisto on ollut nähtävillä huhti-toukokuussa 2017.

HANKKEESTA VASTAAVAN ARVIO YMPÄRISTÖVAIKUTUKSISTA JA ESYTYS HAITTOJEN LIEVENTÄMISTOIMISTA

Hevosselän tuulivoimapuiston yleiskaavan valmisteluaineisto on ollut nähtävillä huhti-toukokuussa 2017. Hakemuksen tausta-aineistona toimii hankkeen kaava-aineisto, johon uusin tieto hankkeen tilasta on päivitetty huomioon ottaen myös kaavan valmisteluaineistosta annetut lausunnot. Kaavan valmisteluaineistosta ovat lausuntonsa antaneet Fingrid Oyj, Lapin liitto, Museovirasto, Paliskuntain yhdistys, Meri-Lapin ympäristölautakunta, Simon kunta, Lapin pelastuslaitos ja Lapin ELY-keskus. Lisäksi Puolustusvoimien pääesikunta on 22.3.2017 antanut hankevastaavalle lausunnon Tervolan Hevosselän tuulivoimaloiden muutosten hyväksyttävyydestä. Hakemuksen mukaisille tuulivoimaloille on Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi päätöksellään 27.6.2017 myöntänyt lentoesteluvat.

Hankealue on pääosin metsätalouskäytössä ja sijaitsee Kivalojen lounaasta koilliseen kulkevan vaarajakson tuntumassa, Kemijoen ja Simojoen/Tainijoen välisellä alueella. Kaava-alueen keskiosat sijaitsevat enimmäkseen korkeustason 100 mpy tuntumassa. Maasto nousee keskiosistaan reunoja kohti. Itä-kaakkoisreunalla on muutamia korkeampia vaaroja, joista korkeimmalle kohooa melko jyrkkärinteisenä Kirakkajupura, joka on arvokas geologinen muodostuma. Kaava-alueen länsipuolella kohooa Palokivalon vaara, joka on arvokas tuuli- ja rantakerrostuma. Hankealueella sijaitsee Sarvijärven luonnonsuojelualue (YSA236015) ja ympäristössä sijaitsee myös useita muita pieniä luonnonsuojelualueita. Lähin Natura-alue on Ketunpesävaaran lehto (FI1301802) kaava-alueen länsipuolella lähimmillään noin 3,7 km etäisyydellä suunnitelluista voimalapaikoista.

Hevosselän alueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole kulttuurihistoriallisesti arvokkaita kohteita eikä arvokkaita maisema-alueita. Lähimmät RKY-kohteet ja arvokkaat maisema-alueet sijoittuvat yli 12 kilometrin etäisyydelle. Hankealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei sijaitse tunnettuja muinaisjäänneksiä. Hankealue sijoittuu poronhoitoalueelle, Narkauksen paliskunnan alueelle.

Yleiskaavan suunnittelun tavoitteena on toteuttaa tuulivoimapuiston rakentaminen luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen sekä lieventää rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia haitallisia vaikutuksia. Yleiskaavassa arvioidaan hankkeen vaikutukset

mm. yhdyskuntarakenteeseen ja maankäyttöön, maisemaan ja merkittäviin maisema-alueisiin, muinaismuistoihin ja alueen kulttuurihistoriaan, luonnonympäristöön, linnustoon ja eläimistöön, lähialueiden Natura- ja muihin luonnonsuojelualueisiin, porotalouteen, ihmisten terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen, sekä yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa.

Tuulivoimapuiston sähköverkkoliityntä on suunniteltu toteutettavaksi 20-35 kV -maakaapelilla. Reitti kulkee kaava-alueelta lounaaseen pääasiassa teiden varsilla päätyen TuuliWatti Oy:n Hoikkasuo-Taivalkoski 110 kV -linjan varteen rakennettavalle uudelle sähköasemalle. Kun sähkönsiirto toteutetaan maakaapelina, jäävät sen ympäristöön kohdistuvat vaikutukset lähtökohtaisesti varsin vähäisiksi verrattuna ilmajohtoon. Suunniteltu maakaapeli kulkee lähes 90 % matkastaan olemassa olevien teiden varsilla, jolloin tarvittavat maastotyöt maakaapelin toteuttamiseksi jäävät niiltä osin vähäisiksi. Linjan varrelle ei sijoitu luonnonsuojelu- tai Natura-alueita, pohjavesialueita, maisema-alueita, valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) tai tunnettuja muinaisjäännöksiä. Linja kulkee Saavanojan niityt ja niittytuvat nimisen RKY 1993 -alueen läpi sekä Etukumpu, Junkkilankumpu ja Kaitamaa nimisen moreenimuodostuma-alueen läpi. Näidenkin kohteiden kohdalla linja sijoittuu olemassa olevan tien (Pykäläntie) varteen, eikä mainittavia haittavaikutuksia kohteille synny. Niiltä osin kuin luontoselvitykset ja arkeologinen inventointi ovat maakaapelin suunnittelun osalta tarpeen, toteutetaan ne maakaapelin tarkemman suunnittelun yhteydessä.

ELY-KESKUKSEN RATKAISUN PERUSTELUT

Lapin ELY-keskus on ratkaissut, että edellä kuvatun mukainen Tuuliwatti Oy:n hanke ei edellytä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Hankkeen todennäköiset merkittävät ympäristövaikutukset ja vaikutusten luonne

Tuulivoimalahankkeiden vaikutukset ovat sekä väliaikaisia että pysyviä ja ne sitovat hankealueen muilta maankäyttömuodoilta. Voimaloiden rakentamista varten alueelle joudutaan rakentamaan tiestöä ja voimaloiden sijoituspaikat raivataan, mikä aiheuttaa alueelle käytännössä katsoen pysyviä vaikutuksia.

Merkittävimmät ja tyypillisimmät tuulivoimarakentamisen ympäristövaikutukset kohdistuvat maisemaan. Maisemavaikutusten merkittävyys on si-doksissa tuulivoimalaitosten näkyvyyteen sekä maiseman ominaisuuksiin ja sen sietokykyyn.

Tuulivoimalat tuottavat ääntä ja se koetaan usein häiritseväksi eli se on melua. Tuulivoimalan aiheuttamalla varjon vilkkumisella voi voimaloiden läheisyydessä olla häiritsevä vaikutus. Melu- ja välkevaikutusten häiritsevyyteen vaikuttaa erityisesti asutuksen etäisyys tuulivoimaloista.

Maisema- ja meluvaikutusten lisäksi tuulivoimalat voivat aiheuttaa muun muassa linnustoon ja poronhoitoon kohdistuvia vaikutuksia. Esimerkiksi

linnustovaikutukset ilmenevät törmäysvaikutuksina, elinympäristömuutoksina sekä häiriö- ja estevaikutuksina. Lisäksi tuulivoimaloilla voi olla vaikutuksia myös puolustusvoimien toimintaan ja lentoliikenteeseen.

YVA-menettelyn soveltaminen hankeluettelon perusteella

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). Hankkeet, joihin aina sovelletaan arviointimenettelyä, on määriteltä YVA-lain hankeluettelossa (YVA-lain liite 1.).

Hevosselän tuulivoimapuiston voimalamäärä olisi korkeintaan kuusi (6) ja kokonaisteho olisi korkeintaan 28,5 MW eli kyse on seudullisesti merkittävästä tuulivoimapuistohankkeesta alueella, joka on osoitettu oikeusvaikutteisessa maakuntakaavassa tuulivoiman tuotannon suunnitteluun soveltuvaksi alueeksi. Vaikka hanke jää YVA-asetuksessa mainitun rajan alapuolelle, hankkeen voidaan katsoa olevan lähellä YVA-lain hankeluettelossa (YVA-lain liite 1.) tarkoitettua hanketta.

Edellä esitetyn perusteella ympäristövaikutusten arviointimenettely ei ole tarpeen YVA-lain liitteen 1. hankeluettelon perusteella.

YVA-menettelyn soveltaminen yksittäistapauksessa

Hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin hankeluettelon mukaiseen muutokseen sovelletaan yksittäistapauksessa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, jos se todennäköisesti aiheuttaa YVA-lain liitteessä 1. mainittujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia laadultaan, laajuudeltaan tai eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen.

Päätöksenteossa otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne. Huomioon otettavia seikkoja on tarkemmin kuvattu YVA-lain liitteessä 2 ja YVA-asetuksen 2 §:ssä (YVA-laki 3 § 3 mom.).

Ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne

Hanke koostuisi maksimissaan kuudesta tuulivoimalasta, joiden kokonaisteho olisi hankevastaavan ELY-keskukselle antamien tietojen mukaan korkeintaan 28,5 MW. Voimaloiden napakorkeus olisi enintään 250 metriä.

Tuulivoimaloiden merkittävimmät ja laajimmalle ulottuvat vaikutukset kohdistuvat yleensä maisemaan. Maisemavaikutusten arvioinnissa on hyödynnetty näkymäalueanalyysin tuloksia. Havainnekuvat on puolestaan laadittu alueesta laadittua maastomallinnusta hyödyntäen WindPRO-ohjelmalla. Lähimmät valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt ja valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet sijaitsevat hankealueesta yli 12 kilometrin etäisyydellä ja tuulivoimaloista alle viiden kilometrin etäisyydellä sijaitsee 13 asuin- ja seitsemän lomakiinteistöä. Kyseisiin kohteisiin ei hankkeesta todennäköisesti aiheudu merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Yleiskaavan laatimisen yhteydessä hankealueella on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2014, jota on vielä päivitetty Museoviraston lausunnon johdosta vuonna 2017. Inventoinnin perusteella hankkeen toteuttamisella ei ole vaikutusta alueen kulttuuriperintökohteisiin.

Melu- ja välkevaikutukset ovat luonteeltaan paikallisempia. Lähin lomarakennus sijaitsee noin 2,3 km:n ja lähin vakituinen asunto noin 3,1 km:n etäisyydellä lähimmän suunnitellun voimalan sijaintipaikasta. Yleiskaavan laatimisen yhteydessä on tehty tuulivoimapuiston melu- ja varjostusmallinnusten selvitys. Melu- ja välkevaikutukset eivät todennäköisesti vastaa YVA-lain 3 §:ssä tarkoitettuja vaikutuksia.

Hankealueen virkistyskäyttö on tavanomaista marjastusta, sienestystä ja metsästystä. Hankealueesta alle kolmen km:n etäisyydellä on kolme metsästysmajaa ja alueella toimii kaksi metsästysseuraa. Tuulivoimalat sijoittuvat lähimmillään 315 metrin etäisyydelle moottorikelkkaurasta. Ko. kelkkauran muuttamista moottorikelkkailureitiksi ei ole kuntien taholta aktiivisesti edistetty eikä suunnittelua käynnistetty. Kelkkauran käyttö lienee varsin vähäistä, mutta kelkkaura tulisi suunnitella riittävän etäälle voimaloista. Hankkeen jatkosuunnittelussa on kelkkaura mahdollista tarvittaessa siirtää lähimmästä voimalasta vähintään 400 metrin etäisyydelle (1,5 x kokonaiskorkeus + 20 m vaatimus teiden läheisyydessä), jota tulisi käyttää myös kelkkaurille ja -reiteille.

Hankealue on tavanomaista talousmetsäaluetta ja alueella on pienialaisia soita sekä Kirakkajuppuran valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Hankealue sijoittuu Kivaloiden vaarajakson muuttolintujen muuttoreitin eteläosaan. Hankealue on suunniteltu Kivaloiden vaarajakson suuntaisesti lähes jononaisesti, joka näin ollen ei muodosta merkittävää leveää muuttoreitin vastaista estettä lintujen muutolle. Vaarajaksot ovat tyypillisesti tärkeitä petolintujen muuttoa suuntaavia reittejä nousevienilmavirtausten sijoittuessa vaarojen rinteille. Kivaloiden muuttoreitillä on havaittu suurista linnuista myös mm. metsähanhia ja joutsenia.

Lähimmät Natura-alueet sijoittuvat 3-5 kilometrin etäisyydelle suunnitelluista voimalan rakennuspaikoista ja lähin Natura-verkoston kuuluva suojelualue Ketunpesävaaran lehto (FI1301802) sijaitsee lähimmillään noin 3,7 km:n etäisyydellä suunnitelluista voimalapaikoista. Lähimmät lintudirektiivin perusteella Natura-verkoston liitetyt kohteet Kuivasjärvi (FI1301611) ja Suuripään alue (FI1301811) sijoittuvat lähes viiden kilometrin etäisyydelle kaava-alueesta. Martimoaapa-Lumiaapa-Penikat (FI301602) ja Runkauksen luonnonpuisto (FI301601) sijaitsevat noin 8-8,5 km:n päässä lähimmästä suunnitellusta voimalasta. Natura-alueiden suojeluperusteisiin kohdistuvat vaikutukset ovat todennäköisesti lintualueiden (SPA) linnustoon kohdistuvia vaikutuksia. Natura-arviointivelvollisuutta koskeva selvitys todentaa Natura-alueiden suojeluperusteisiin kohdistuvien vaikutusten suuruutta, luonnetta ja merkittävyyttä.

Hankealueen luontoselvityksissä ei havaittu eikä Hertta-rekisterissä ole tiedossa olevia luonnonsuojelulain (1096/96) 42 §:n koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, ei 46 §:n uhanalaisten lajien havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/EU) liitteen IV a eläin- ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja (6.10.2017 Hertta-rekisteri, SYKE). Harkintapäätöstä

koskevilla asiakirjoissa luontoselvitykset (luontotyyppi- ja kasvillisuus-selvitys, pesimälinnustوسelvitys ja muuttolinnustوسelvitys sekä eläinselvitys) on laadittu ELY-keskuksen näkemyksen mukaan riittävällä tavalla.

Suuren petolinnun lentoseurantaa on tehty alueella kahtena vuonna 2014 ja 2016. Lintuasiantuntijoiden tekemiä suuren petolinnun havaintotietoja ja viranomaisten käyttöön tarkoitettuja raportteja voidaan pitää riittävinä. Raportin mukaan hankealueen ei arvioida olevan keskeinen osa reviiriä. Keskeinen osa reviiriä sijoittuu lentohavaintojen mukaan suunnitellun tuulivoimapuiston hankealueen ulkopuolelle. Tuulivoimaloiden määrää on myös vähennetty kahdella voimalayksiköllä ja yksiköiden sijoitussuunnitelmaa tarkennettu kauemmas reviiristä. Reviirin linnuille ei näin ollen kohdistu merkittäviä vaikutuksia. Jatkosuunnittelussa tulisi kuitenkin huomioida, että reviirille olisi tarpeen rakentaa vaihtopesä/-pesiä sopivalle alueelle kauemmas suunnitellusta tuulivoimapuistosta. Tekopesän rakentaminen mahdollisesti ohjaisi linnun uuden pesäpaikan eli vaihtopesän valintaa, mikäli nykyinen pesäpaikka kävisi käyttökelvottomaksi (puun kaatuminen, loiset, häirintä).

Hevosselän tuulivoimapuiston alueella on Kirakkajuppuran valtakunnallisesti arvokas kallioalue. Kirakkajuppuran läheisyyteen on suunniteltu tuulivoimalan rakentamista. Yleiskaavan valmisteluvaiheen kuulemisen jälkeen voimalan paikkaa on siirretty kallioalueen länsiosasta kauemmas länteen varsinaisen arvokkaan kallioalueen ulkopuolelle.

Tuulivoimapuiston länsipuolella on Palokivalon valtakunnallisesti arvokas tuuli- ja rantakerrostuma sekä valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet Palokivalo ja Sompuojan länsipuolen kallioid. Valtakunnallisesti arvokkaiden geologisten muodostumien arvoja ei tule lähtökohtaisesti esimerkiksi rakentamisella heikentää. Hankealue ei kuitenkaan ulotu arvokkaille kallioalueille, eikä niiden kautta ole suunniteltu teitä, joten arvokkailla kallioalueilla ei kohdistu vaikutuksia.

Alueen luontoarvot on mahdollista ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa ja turvata kaavamääräyksillä.

Paliskuntain yhdistyksen kaavan valmisteluaineistosta 15.5.2017 antamassa lausunnossa todetaan, että kaavassa laadittu erillisessä porotalous-selvityksessä on arvioitu muun muassa vaikutuksia porojen laidunnukseen, porolaitumiin, poronhoitotoimintaan ja poronhoidon rakenteluihin. Yhdistys on todennut selvityksen riittäväksi. Poronhoito on otettu huomioon myös M-1 -alueen kaavamääräyksessä, jolla turvataan poronhoidon toimintaedellytykset.

Puolustusvoimat on lausunnossaan 22.3.2017 todennut, että Tervolan Hevosselän tuulivoimahankkeen rakentamista koskevassa suunnittelussa on selvitetty hankkeen vaikutukset puolustusvoimien toimintaan, minkä perusteella hankkeen suunnitelman mukaisilla tuulivoimaloiden korotuksilla ja määrän muutoksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia puolustusvoimien valvonta- ja asejärjestelmien suorituskykyyn, joukkojen ja järjestelmien koulutukseen ja käyttöön eikä sotilasilmailuun.

Hakemuksen mukaisille tuulivoimaloille on Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi päätöksellään 27.6.2017 jo myöntänyt lentoesteluvat, joten voimaloiden sijoittuminen Kemi-Tornion lentoaseman korkeusrajoitusalueelle ei ole este hankkeen toteuttamiselle.

Tuulivoimapuiston sähköverkkoliityntä on suunniteltu toteutettavaksi maakaapelilla, jolloin sen ympäristöön kohdistuvat vaikutukset jäävät lähtökohtaisesti varsin vähäisiksi verrattuna ilmajohtoon. Lisäksi suunniteltu maakaapeli kulkee lähes kokonaan olemassa olevien teiden varsilla, jolloin tarvittavat maastotyöt jäävät varsin vähäisiksi. Linjan varrelle ei sijoitu luonnonsuojelu- tai Natura-alueita, luokiteltuja pohjavesialueita, valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY 2009) tai tunnettuja muinaisjäänneksiä. Mikäli luontoselvitykset ja arkeologinen inventointi ovat maakaapelin suunnittelun osalta tarpeen, voidaan ne toteuttaa maakaapelin tarkemman suunnittelun yhteydessä.

Yhteisvaikutukset muiden hankkeiden kanssa

Lähimmät toiminnassa olevat tuulivoimapuistot ovat Tervolan Varevaarassa noin 20 km ja Simossa noin 38 km etäisyydellä. Hankealue sijaitsee noin 45–55 km etäisyydellä Kemin Ajoksen, Tornion Röyttän ja Iin Olhavan tuulivoimapuistoista. Lähimmät suunnitteilla olevat tuulipuistohankkeet sijaitsevat Tervolan Löylyvaarassa noin 26 km etäisyydellä ja Simossa noin 35 km päässä sekä yli 55 kilometrin etäisyydellä Tornion Kitkiäisvaarassa.

Kaavaselostusluonnoksessa on arvioitu yhteisvaikutuksia maisemaan, linnustoon, liikenteeseen sekä elinkeinojen ja luonnonvarojen hyödyntämiseen. Hankkeiden yhteisvaikutus maisemalle jää suurista etäisyyksistä johtuen varsin vähäiseksi. Liikenteen osalta yhteisvaikutus jäänee myös varsin vähäiseksi ja koskettaa todennäköisesti vain satamien lähistöä. Elinkeinoille aiheutuvien yhteisvaikutusten voidaan arvioida olevan pääosin myönteisiä. Hevosselän hankkeella ei arvioida olevan lainkaan pesimälinnustoon kohdistuvia yhteisvaikutuksia muiden hankkeiden kanssa. Hankealue ei sijoitu Kemijokea seurailevan muuttoväylän lähi-alueelle, jolloin hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä yhteisvaikutuksia muuttoreittiin yhdessä muiden tuulivoimahankkeiden ja rakennettujen tuulivoimapuistojen kanssa.

Huomioon otetut haittojen lieventämistoimet

Hevosselän tuulivoimapuistolle ollaan laatimassa tuulivoimayleiskavaa. Hankkeen vaikutukset voidaan selvittää ja tuulivoimapuiston rakentamisesta mahdollisesti aiheutuvia vaikutuksia lieventää maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kaavoituksen yhteydessä luonnonympäristön ominaispiirteet ja ympäristövaikutukset huomioon ottaen.

Yhteenveto

Kun otetaan huomioon Hevosselän tuulivoimalahankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne, hankkeen toteuttaminen ei aiheuta laajuudeltaan ja laadultaan YVA-lain hankeluettelon hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Näin ollen ympäristövaikutusten arviointimenettelyä ei ole tarpeen soveltaa kyseessä olevaan hankkeeseen.

Tämä päätös on tehty YVA-lain ja -asetuksen mukaisten harkintaperusteiden pohjalta. Vaikutusten merkittävyyden arvioinnissa on huomioitu asetuksessa säädettyjen harkintaperusteiden lisäksi viranomaisosallisten näkemykset. Päätös koskee hanketoimijan ELY-keskukselle YVA-tarveharkintapyynnön yhteydessä antamien tietojen mukaista hanketta. Mikäli hanke muuttuu nyt esitetystä tai sitä myöhemmin laajennetaan, tulee YVA-menettelyn tarve arvioida uudestaan.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017):
2 §, 3 §, 11 §, 12 §, 13 §, 31 § ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.
Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä
277/2017): 1 ja 2 §.
Hallintolaki (434/2003) 34 ja 60 §.

MUUTOKSENHAKU

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä (PHAO 01 R).

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen saa hakea muutosta tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen. Muutosta voidaan hakea vasta siinä vaiheessa, kun edellä mainitusta päätöksestä on mahdollisuus valittaa (YVA-laki 37 § 2 momentti).

Päätöksen nähtävilläolo

Kuulutus ja päätös ovat nähtävillä Tervolan kunnan ja Keminmaan kunnan virallisilla ilmoitustauluilla 14 päivän ajan ja sähköisesti Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sivuilla www.ymparisto.fi > Asiointi, luvat ja ympäristövaikutusten arviointi > >YVA-päätökset. Valitse kohdasta "Alueellista tietoa, valitse ELY-keskus" > Lapin ELY-keskus.

Johtaja

Timo Jokelainen

Ylitarkastaja

Hannu Raasakka

JAKELU JA MAKSUT

Päätös

Hakijalle saantitodistuksin, suoritemaksutta

Tiedoksi

Ympäristöministeriö
Tervolan kunta
Keminmaan kunta
Simon kunta